

Κυθρέα: Κρανίου τόπος...

του δρα Πέτρου Στυλιανού

Σε κρανίου τόπο μετατράπηκε η άλλοτε πανέμορφη της Κυθρέας κωμόπολη. Πριν «βρυχηθεί», κατά τον ποιητήν, «το μέγα ηφαιστειο», στεφάνωνανε τους ατέλειωτους κλωροπράσινους κάμπους της ελιές, πορτοκαλιές, μανταρινιές, κιτρομηλιές (νερατζιές)» συκιές, μεσπιλιές (μουσμουλιές), συκαμιές (μουριές), μαυρομμάτες (πασχαλιές), ιτιές, ροδιές, μηλιές, μυγδαλιές, τζιτζιφιές, πουρνελλιές (τζανεριές), αχλαδιές, συνδέτοντας ένα μαγευτικότατο τάπητα. Θυμάμαι ακόμα επί λέξει όσα ο Σάββας Στυλιανού, πατέρας του γράφοντος, διηγόταν αυτά που κάποτε η λαίδη Στραμπόλγκι του ανέφερε σαν κατέβηκε στην Κύπρο (μετά την επίσκεψή της στις φυλακές της Αγγλίας, όπου είδε εκεί τους Κύπριους κατάδικους αντάρτες) και φιλοξενήθηκε στο σπίτι του. Απ' εδώ, συγκεκριμένα, η Στραμπόλγκι αντικρίζοντας τον φανταστικό κλοστάπητα να ξεδιπλώνεται μέχρι τη Χρυσίδα, τη Βώνη, το Νιο Χωριό, το Τραχώνι, το Έξω Μετόχι, το Παλαίκυδρο, την Τύμπου, δήλωνε: «έχω γυρίσει τον κόσμο όλο, έχω γνωρίσει τοπία άμετρα της Αμερικής και της Ευρώπης, μα σαν το πανέμορφο τοπίο της Κυθρέας πουθενά δεν έχω ξαναδεί. Τέτοια αφθονία εναλλαγής χρωματικών αποχρώσεων, τόση βιοποικιλότητα, από τη χρωματική πανδαισία –αυτές τις εναλλαγές των χρωμάτων– πουθενά στον κόσμο δεν ξανα συνάντησα».

Κι όμως, μου λένε πλείστοι συμπολίτες, που κατέβηκαν στην Κυθρέα, ο Λουκής Αρτεμίου τις προάλλες, ο Θεόδωρος Πετάσης μόλις χτες μα κι άλλοι, η πανέμορφη Κυθρέα μετατράπηκε σε ένα δλιβερότατο τοπίο, σε ένα *miserabile visu*¹, σ' ένα *miserabile dictu*², όπως θα 'λεγε και ο Λατίνος ποιητής, σε ένα σύγχρονο Κρανίου τόπο. Κι αυτό γιατί, όπως παρατηρεί ο θαυμασιός Κύπριος λυρικός ποιητής Παύλος Κριναίος, «σταμάτησε εδώ ο χρόνος, η ώρα / το πικρό ριζικό, το μισητό μισοφέγγαρο... / κι η τέφρα είναι ζεστή. / Εδώ η ηγεμονία του αίματος / η ασιατική σατραπεία με τη γεύση του θανάτου /», σάρωσε τα αλλοτινά, κατά τον ίδιο ποιητή «πρυτανεία ειρήνης / με κισσούς και ηλιοτρόπια, θυματήρια τριαντάφυλλα / εδώ που ναρκισσεύοτανε ο ουρανός στα νερά.../».

Η Κυθρέα και η περιοχή της πλήρωσε όσο ίσως καμιά άλλη περιοχή της Κύπρου το βαρύτερο τίμημα της τουρκικής θηριωδίας: με τις εκατοντάδες νεκρούς και τους αγνοούμενούς της, την ανελέητη καταστροφή του ανεπανάληπτου τοπίου της, την εξαφάνιση του Κεφαλόβρυσου της, της μεγαλύτερης παγκύπρια, αλλά ίσως και παγκόσμια, ρέουσας πηγής. Κρίμα!

¹ αξιοδρήνητο να το βλέπεις

² αξιοδρήνητο να το λες